

Husfliden skulde fremmes. Jeg tror dog egentlig ikke, at man saa meget var uenig om Maalet som snarere om Midlerne, der skulde søre til, at vi kunde faae Husfliden bedre fremmet. Saa vidt jeg kunde forstaa Forhandlingerne og Afstemningen ifjor, syntes det mig, de gav det Udslag, at af de to Partier, som stredes, seirede den naturlige Maaade at fremme Husfliden paa, medens den mere kunstige laa under. Jeg støtter dette paa, at det Endringsforslag, som fremkom fra det ærede Medlem for Næstved (Albretsen), blev forkastet ifjor, hvorimod et andet blev vedtaget, som gik ud paa at give Understøttelse til Lærere og Lærereinder; thi dermed er det givet, at man mente netop ad den Vej at faae mest Gavn af de Penge, som ydes til Husflid. Det ærede Medlem vilde oplyse os om, hvad Husflidssekskabets Formaal er, men i saa Henseende yder jo Betænkningens Nr. 65 og 66 god Veiledning gjennem selve Husflidssekskabets Udtalelse, som er gjengiven af den høit ærede Minister. Der siges, at det ene Formaal er at aabne et stort Udsalgstied, og at det andet bestaar i at give Præmier, men deraf netop er jeg en bestemt Modstander; netop derved fremmes en kunstig Husflid, et Slags Proletariat, og vi trænge ikke til større Proletariat, end vi have. Den rigtige Maaade er efter mit Skøn, at Alle, saa at sige, kunne blive dygtige til at udføre, hvad de trænge til i deres Hus. Med Hensyn til Præmiesystemet ansøgte den ærede Taler, at man burde have det, fordi Menneskene ikke ere saa gode, som de burde være. Efter den Anskuelse burde man snarere gaa den modsatte Vej, nemlig at affasse dem; thi vi vilde da efter det ærede Medlems Begreber nærme os lidt mere til Fuldkommenheden. Hvorledes jeg derfor end ser paa denne Sag, tror jeg ikke, det vil være rigtig at bevilge noget Tilskud til Husflidssekskabet. Jeg tror, som sagt, at der dermed er forbundet stor Fare for at skabe et nyt Proletariat, og at Opmærksomheden derved drages bort fra de naturlige Hjælpekilder, som vort Land har, til at skaffe vor Befolkning Næringsveie. Jeg behøvede vel egentlig ikke at gjentage dette paa ny, men jeg har dog troet, det kunde være nødvendigt, da jeg har set, at jeg ifjor blev bestyldt for at være en Modstander af Husfliden, netop fordi jeg da udtalte omtrent noget Lignende som det, jeg her har tilladt mig at fremspøe. Jeg maa saaledes meget fraraade, at man vedtager Endringsforslaget under Nr. 28. — Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) udtalte sig med meget stor Begeistring om Landbohøjskolen og om de Mænd, der ere Lærere ved den, saasom Profesch, Segelcke, Sjørgensen o. N. Vi ere jo Alle enige om, at disse Mænd have store Fortjenester, og Ingen har bestridt, at Landbohøjskolen gjør stor Gavn, i det Mindste har jeg ikke hørt det bestride af Noget, men en anden Sag er det, om vi derfor ville bevilge de Penge, hvorom Taleren er i Endringsforslaget under Nr.

27. Det forekommer mig, at det ærede Medlem selv egentlig afgav et Bevis for, at vi ikke behøvede at bevilge disse Penge. Han sagde f. Ex., at Bogholderiet var saa let, at enhver Lærer ovre i Sverrig var i Stand til i Institutterne at give Eleverne Begreb derom; men hvor meget mere bør da ikke vort store Institut paa Landbohøjskolen være i Stand dertil? Jeg mener ikke, vi skulle give Penge til Noget, der er saa simpelt som dette. Jeg er af den Formening, at vore Landmænd ere i Stand til at føre Bog over Indtægter og Udgifter og hvad de ellers kunne have Brug for til deres Bedrift. (En Stemme: Det er ikke saa simpelt!). Det ærede Medlem siger, det er ikke saa simpelt, og dette skal jeg gjerne indrømme. Jeg maa dog tilføie, at der paa Landbohøjskolen er mange rigelige Lærerkæfter; saavidt jeg har kunnet uddrage af Ministeraltidenden af Beretningerne om, hvor mange Timer Lærerne have, har jeg ikke kunnet faa Mere end gjennemsnitlig ti Timer om Ugen for hver, og det skulde da være umuligt for de Herrer — umuligt kan det ikke være for saa lærde Herrer — at meddele Undervisning i Bogholderi! Det kan jeg ikke tro. Det forekommer mig noget forunderligt og falder mig noget for Brystet, at man vil have nye Lærerkæfter og ikke har Tilstrækkeligt i dem, som allerede ere der. Baa de Udtalelse, der findes i Betænkningen, og hvad der blev fremsført af den ærede Minister til Forsvar for Forslaget, forekommer mig meget mærkeligt. Den ærede Indenrigsminister sagde saaledes, at Eleverne først skulde have Theorien inde, før de kom til det Praktiske, og det Samme staaer der i Grunden i Betænkningen, idet der siges, at de først skulle til Forsøgsmarken, naar de have den rette videnskabelige Dannelse; da er det først, at det Praktiske skal sættes i Forbindelse med det Theoretiske. Jeg tror virkelig, at al Opdragelse og at ethvert Skolehold viste det Modsatte, saavel som ogsaa enhver Videnskab, thi Videnskaben er jo dog egentlig kun et Uddrag af en Række Kjendsgjerninger og Erfaringer. Jeg troede derfor, det var erkjendt af Alle, at man gik ud fra Enkelthederne, fra det Praktiske, og bagefter uddrog sine Theorier deraf; jeg forstaaer derfor ikke den Skilsmisse, som blev gjort herimellem. Hvad særlig Statsøkonomien angaar, er jeg enig med det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds i, at den har en overordentlig stor Betydning; men jeg skulde dog ligeledes tro, at Lærerne derude eller i det Mindste En af dem var i Stand til at give Undervisning deri; naar der staaer i Betænkningen, at de ikke ere det, har det undret mig. Vi have jo vor egen Literatur i Statsøkonomi — det nævnte ærede Medlem har selv hjulpet godt til i saa Henseende — og da der her kun er Tale om de første Begyndelsesgrunde, forstaaer jeg ikke, at Landbohøjskolens egne Lærere ikke skulde være i Stand til at give Undervisning deri. Skulde